

ČESKÁ REPUBLIKA

Česká školní inspekce

Inspektorát v kraji Vysočina - oblastní pracoviště

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní škola Křižánky okres Žďár nad Sázavou

Křižánky 92, 592 02 Svratka

Identifikátor: 600 130 720

Termín konání komplexní inspekce: 18., 21. a 23. leden 2002

Čj.	115 23/2002-11048
Signatura	kk5zv108

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola Křižánky je dvojtřídní neúplná škola, navštěvuje ji 26 žáků 1. - 5. ročníku (6+4+7+3+6 žáků). Jejich výchovu a vzdělávání zabezpečují čtyři pedagogické pracovnice a asistentka. Škola pracuje podle učebních dokumentů vzdělávacího programu Základní škola čj. 16 847/96-2. Činnost mateřské školy a školní družiny zajišťují dvě učitelky s požadovanou odbornou a pedagogickou způsobilostí. V době inspekce byla přítomna pouze jedna z nich.

Péčí vedení školy a zřizovatele – obce Křižánky probíhá průběžná oprava a vybavování prostorů více než stoleté školní budovy, společně pro základní a mateřskou školu. Provoz se částečně prolíná. Společně jsou užívány chodby, tělocvična, hřiště, zahrada a školní jídelna, která zabezpečuje pro zájemce stravování i pitný režim.

Výuka probíhá ve dvou učebnách vybavených starším žakovským a školním nábytkem. K dispozici jsou dále tělocvična (vybavená pro výuku tělesné výchovy potřebným základním tělovýchovným náradím), ředitelna a sborovna - kabinet, šatna, sociální zařízení a další provozní místnosti. Prostory ředitelny a kabinetu jsou stísněné. Vybavení pomůckami je nízké. Pro přípravu výuky, seznamování žáků s výpočetní technikou a administrativu školy je využíván počítač. Ve škole je чисто a pořádek, učební prostředí je podnětné a estetické, k výzdobě je ve velkém rozsahu využíváno žakovských prací a výrobků.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ

Český jazyk, německý jazyk, matematika

V průběhu komplexní inspekce bylo hospitováno v pěti hodinách uvedených předmětů. Týdenní hodinové dotace odpovídaly učebnímu plánu přijatého vzdělávacího programu. Vyučující mají učivo rozvrženo, probírané učivo i rozvržení bylo zpravidla v souladu s osnovami. Bezprostřední příprava pedagogů na výuku byla pečlivá, stanovené cíle odpovídaly standardu vzdělávání.

Podmínky pedagogické způsobilosti splňují všechny učitelky. Absence požadované odborné způsobilosti části vyučujících (i v důsledku jejich dlouhodobé pedagogické praxe) kvalitu výuky negativně neovlivnila. Psychohygienické podmínky výuky (světelné a tepelné) byly příznivé, činnosti relaxačního charakteru byly zařazovány jen v menší části hodin. Z pomůcek byly využívány především učebnice, pracovní sešity a kopírované materiály. Žákům i pedagogům je k dispozici omezený fond knihoven.

Členění hodin a pokyny učitelek byly vzhledem ke stanoveným cílům účelné. Jejich struktura vycházela ze ztížených podmínek souběžné výuky dvou a tří ročníků ve třídě. V organizaci a řízení hodin byla většinou používána frontální výuka žáků jednoho ročníku v kombinaci se samostatnou (zpravidla písemnou) prací dalších ročníků. Diferencované úlohy byly zadávány jen žákům se specifickými vývojovými poruchami učení a chování. Velmi přínosná byla pomoc asistentky při samostatné práci integrovaných žáků. Účinnost výuky byla podporována individuálním přístupem vyučujících k žákům. Při samostatné práci žáci procvičovali a aplikovali poznatky, v malé míře byl poskytován prostor pro jejich spolupráci a aktivní samostatné učení. V průběhu inspekce byly prohlédnuty sešity a písemné práce žáků. Jsou pečlivě sledováni učitelé, jejich grafická úroveň je, zvláště ve druhé třídě, velmi dobrá. Motivace aktualizací učiva, vstupní a průběžná motivace byla ve výuce uplatňována. Úvodní opakování a prověřování výchozích znalostí a dovedností bylo zařazeno ve většině hodin, návaznost učiva byla zřejmá. Při plnění úkolů poskytovaly učitelky žákům radu a pomoc, byla

oceňována snaha a pokrok, výsledky učení byly zpravidla průběžně vyhodnocovány, hodnocení bylo prováděno obvykle slovní pochvalou. V závěrečné části některých hodin chyběl prostor pro shrnutí učiva, opakování poznatků a zhodnocení aktivity dětí. Schopnost sebehodnocení byla rozvíjena jen okrajově.

Výuka probíhala v klidné, pracovní atmosféře. Žáci projevovali k výuce pozitivní vztah, dostávali prostor k vyjádření vlastního názoru. Byli vstřícní, pozorní a aktivní, vztahy žáků a učitelek byly přátelské a partnerské.

Plánování a příprava výuky, motivace a hodnocení, interakce a komunikace jsou hodnoceny jako velmi dobré, personální, materiální a psychohygienické podmínky, organizace, formy a metody výuky jako průměrné.

Celkově je kvalita výuky ve sledované skupině předmětů hodnocena jako průměrná.

Přírodovědné a společenskovední předměty

Hospitace v uvedené oblasti proběhly v sedmi hodinách předmětů prvouka, přírodověda, vlastivěda, praktické činnosti, tělesná a hudební výchova. Týdenní hodinové dotace odpovídaly učebnímu plánu. Probírané učivo bylo v souladu s osnovami. Ve vlastivědě a přírodovědě byla zatím (podle dosavadních záznamů v třídních knihách) v nízkém rozsahu zařazována témata z oblasti výchovy ke zdraví, v hodinách tělesné výchovy, hudební výchovy a praktických činností při souběžné výuce více ročníků probíhalo vyučování jednotně, obsah učiva byl pro jednotlivé ročníky jen minimálně odlišen a diferencován. Bezprostřední příprava pedagogů na výuku byla pečlivá.

Takřka plná odborná a pedagogická způsobilost vyučujících se příznivě promítala do výběru metod a forem výuky. Probíhala v tělocvičně a běžných třídách. Škola je vybavena potřebnými základními pomůckami, efektivně byly využívány hlavně učebnice, pracovní sešity, tělovýchovné nářadí.

Použité vyučovací metody využívaly aktivitu a zájem žáků, organizace umožňovala většině žáků úspěšné uplatnění. Zvláště v tělesné výchově byly s výraznou pedagogickou erudicí rozvíjeny pohybové schopnosti a dovednosti žáků. Předávané poznatky byly spojovány s praxí, zvláště v přírodovědě, vlastivědě a prvouce vycházely ze zkušenosti dětí. Nové učivo bylo zpravidla uváděno do souvislosti s učební látkou předchozích hodin, byly využívány dříve získané dovednosti a vědomosti. Při souběžné výuce více ročníků byla využívána samostatná práce, žákům při ní byla poskytována pomoc podle individuálních dispozic.

Ve většině hodin učitelky prověřovaly výchozí znalosti a dovednosti, sledovaly a průběžně ověřovaly výsledky práce a učení. Povzbuzovaly žáky k osvojení poznatků, průběžně oceňovaly jejich snahu a výsledky. V části hodin bylo opomenuto okamžité vyhodnocení samostatné práce, sebehodnocení, závěrečné opakování a hodnocení.

Žáci plnili aktivně pokyny učitelek a zapojovali se do výuky. Vztahy žáků a pedagogů byly pozitivní a partnerské.

Příprava výuky, materiální a psychohygienické podmínky jsou hodnoceny jako průměrné. Personální podmínky, organizace, metody a formy výuky, motivace a hodnocení, interakce a komunikace jsou hodnoceny jako velmi dobré.

Celkově je kvalita výuky ve sledované skupině předmětů hodnocena jako velmi dobrá.

Hodnocení kvality vzdělávání

Kvalita vzdělávání je celkově hodnocena jako průměrná.

HODNOCENÍ PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ

Koncepční záměry jsou stanoveny. Vycházejí z analýzy podmínek a prostředí ve kterých se škola nachází. Obsahují úkoly z materiální, personální, vzdělávací i výchovné oblasti. Jsou součástí plánu práce na školní rok 2001/2002. Plán vychází z každoroční reprodukce základní výchovy a vzdělávání, stanovuje organizační uspořádání a organizaci školního roku. V jednom dokumentu spojuje úkoly a celoroční činnosti ze všech oblastí života školy. Byl projednán s pracovníky, kontrola a vyhodnocení je prováděno průběžně. Výuka probíhá podle schváleného učebního plánu přijatého vzdělávacího programu Základní škola. Z dalších aktivit pro rozvoj zájmů nabízí škola nepovinný předmět náboženství, sportovní kroužek, výuku hry na zobcovou flétnu.

Kompetence a povinnosti všech pracovníků jsou stanoveny. Zaměstnanci jsou s povinnostmi seznámeni. Jako poradní orgán ředitelky pracuje pedagogická rada. Povinná dokumentace a dokumentace upravující organizaci výchovně vzdělávací činnosti a hodnocení žáků je řádně vedena. Ředitelka školy vydává potřebná rozhodnutí.

Pracovníci mají přístup k informacím. Základní formou přenosu informací je každodenní kontakt ředitelky školy s pracovníky. Všechny potřebné informace jsou pracovníkům i žákům předávány bezprostředně, většinou ústně. Nabídka vzdělávacích akcí a další písemné materiály jsou zveřejňovány ve sborovně. Zákonným zástupcům jsou informace o chování a prospěchu sdělovány prostřednictvím deníčků a žakovských knížek, další informace jsou poskytovány na třídních schůzkách, při individuálních konzultacích, neformálních setkáních a akcích školy. Vnitřní řád školy je zpracován, zveřejněn, vymezuje práva a povinnosti žáků. Výroční zpráva poskytuje potřebné informace. Škola připravuje a organizuje aktivity, kterými významně doplňuje výchovně vzdělávací program. Jedná se o besídky, sportovní a kulturní akce, výtvarné a pěvecké soutěže, výlety.

Systém morální a hmotné stimulace je vytvořen, vychází z velikosti školy a malého počtu pracovníků. Při jejich vedení je využíván demokratický styl. Kritéria hodnocení jsou známá. Nabídek vzdělávacích akcí je využíváno s ohledem na velkou vzdálenost od center především ředitelkou školy, další pracovnice si rozšiřuje jazykové vzdělání.

Systém vnitřní kontroly je vytvořen, ale je orientován spíše na základní školu. Pravidelná a dominující je průběžná kontrola, prováděná každodenně na základě kontaktu ředitelky školy se všemi pracovníky. Kvalita vzdělávání je kontrolována hospitacemi. Z hospitací jsou pořizovány záznamy, výsledky kontrolní činnosti jsou s pracovníky projednávány, zjištěné nedostatky jsou odstraňovány bezprostředně. K sebehodnocení školy slouží především porovnání hodnocení bývalých žáků na úplné škole s jejich výstupním hodnocením. Podle předložených dokladů výstupnímu hodnocení zpravidla odpovídá.

Kvalita a účinnost plánování, funkčnost organizačního uspořádání, účinnost kontrolních mechanismů, systém, rozsah a efektivnost vedení a motivování pracovníků jsou hodnoceny jako velmi dobré.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Podmínky vzdělávání jsou hodnoceny jako velmi dobré.

DALŠÍ VÝZNAMNÁ ZJIŠTĚNÍ

Součástí školy:

Mateřská škola. Základním výchovně vzdělávacím dokumentem jsou časově tematické plány, které byly centrálně zpracovány k Programu výchovné práce pro jesle a mateřské školy. Plněním cílů, které jsou v nich obsaženy, je zaručen všestranný rozvoj dětí a rovnoměrné zastoupení všech výchovně vzdělávacích složek. Plánování přímé práce s dětmi je prováděno formou týdenních plánů. Při jejich zpracovávání učitelky nahodile vybírají úkoly pro jednotlivé výchovy a organizační celky z časově tematických plánů. Menší důraz kladou na diferenciaci úkolů vzhledem k individuálním zvláštnostem, na prožitkové učení a návaznost činností v průběhu dne a týdne.

Všechny prostory mateřské školy mimo ložnice jsou v přízemní části školní budovy. Pro svoji činnost má k dispozici třídu, šatnu, sociální zařízení, stálou ložnici, společnou jídelnu. K pohybovým aktivitám je využívána tělocvična základní školy. Třída je vybavena funkčním, ale starším z části opotřebovaným školním a žákovským nábytkem. Pozitivně je hodnoceno zřízení různých pracovních a herních koutků, které děti využívaly zejména při spontánních aktivitách. Hraček, učebních pomůcek a dětské literatury má škola dostatek, ale většina je starší. Jejich doplňování a obnova v souladu se současnými trendy předškolní výchovy je z důvodu nejasné perspektivy předškolního zařízení a omezených finančních možností školy minimální.

Organizace výchovně vzdělávacích činností vycházela ze stanoveného režimu dne, který přesně časově vymezuje jednotlivé organizační celky. Důsledné dodržování jejich časového rozvržení v průběhu dne vedlo k převaze frontálních činností s organizovanými přechody k jiné práci. Denní doba pobytu venku je vymezena optimálně. Délka odpoledního odpočinku je sice stanovena jednotně, ale při jeho realizaci jsou zohledňovány věkové zvláštnosti dětí. Některé se zúčastňují činností ve školní družině, některé individuálně pracují u stolečku v ložnici. Pitný režim je zaveden.

V průběhu spontánních aktivit učitelka respektovala dominantní úlohu dětské hry. Nechávala dětem naprostou volnost a svobodu ve výběru hraček, místa hry a kamarádů. Nabídka podnětů a činností z její strany však byla omezená. Většina dětí si dokázala hrát se zaujetím, uplatňovat svoji fantazii a na hru se soustředit. Při hrách vedla učitelka děti k samostatnosti a pořádku při úklidu hraček. Délka spontánních činností byla určována učitelkou. Z důvodu organizovaného přechodu k jiné činnosti probíhalo jejich ukončení frontálně. Děti měly přesto možnost se v době před pobytem venku ke hře vrátit a většinu aktivit dokončit.

Při hodnocení dětí učitelka využívala pochvalu, povzbuzení a oceňovala jejich snahu a pokrok. Menší pozornost věnovala vedení dětí k sebehodnocení. Ke všem dětem přistupovala laskavě a vstřícně. Pohotově reagovala na jejich podněty. Do her vstupovala nenásilně převážně za účelem prověřování získaných poznatků.

Interakce a komunikace měla dobrou úroveň. Komunikace mezi dětmi a učitelkou byla založená většinou na partnerských vztazích. Děti k ní projevovaly důvěru a žádaly její pomoc zvláště při řešení drobných konfliktů. Komunikace mezi dětmi byla dobrá.

Řízené činnosti probíhaly frontálně prostřednictvím klasického zaměstnání se všemi dětmi ve stejném tempu a čase. Zvolené metody a formy byly spíše tradiční. Celková organizace byla podřizována splnění plánovaného úkolu se všemi dětmi. Diferenciace náročnosti úkolů podle věkových zvláštností byla zahrnuta v týdenních plánech, ale při sledovaných činnostech nebyla uplatněna. V průběhu řízených činností děti většinou plnily požadavky učitelky. Prostor pro

uplatňování samostatného myšlení a rozhodování dětí byl spíše výjimečný. Děti neměly možnost příliš uplatnit své prožitky a fantazii.

Učitelka věnuje odpovídající péči utváření a upevňování sebeobslužných a společenských návyků. Organizované přechody mezi činnostmi a neustálé slovní pokyny nevedly děti k potřebné samostatnosti a přirozenému používání hygienických návyků. Většina pouze plnila pokyny učitelky. Pohybové a pracovní dovednosti dětí měly odpovídající úroveň. Estetika a kultura stolování je velmi dobrá. Podíl dětí na přípravě stolování byl minimální.

Pro vzbuzení zájmu učitelka využívala zejména úvodní motivaci, kterou orientovala na seznámení dětí s obsahem činností. Průběžná aktivizace a motivace byla uplatněna spíše výjimečně. Přesto se většina dětí do činnosti zapojovala se zájmem a nadšením. Při hodnocení učitelka sice oceňovala pokrok a snahu dětí, ale v menší míře se zaměřovala na poskytování okamžité zpětné vazby jednotlivým dětem.

V komunikaci převažoval při řízených činnostech verbální projev učitelky. Kladené otázky málo rozvíjely slovní zásobu a samostatný projev dětí.

Plánování, příprava, prostorové, materiálně technické a psychohygienické podmínky, organizace, metody, formy, motivace, hodnocení, interakce a komunikace jsou hodnoceny jako průměrné. Personální podmínky jako velmi dobré.

Celkově je kvalita vzdělávací práce předškolního zařízení hodnocena jako průměrná.

Školní družina. Je součástí základní školy. Má jedno oddělení s 25 žáky. Provoz je přizpůsoben rozvrhu hodin a požadavkům rodičů. Protože nemá pro svoji činnost vlastní prostory, je v ranních i odpoledních hodinách včleněna do provozu mateřské školy. Využívá její třídu, tělocvičnu základní školy a venkovní prostory. Také pomůcky, hračky a pracovní materiál jsou pro oba subjekty společné. Materiální zabezpečení a psychohygienické podmínky pro pobyt žáků ve školní družině jsou průměrné, personální podmínky velmi dobré. Vychovatelkami jsou učitelky mateřské školy. Na práci se připravují. Plánují a realizují činnosti odpočinkové, rekreační a zájmové. Po dohodě s vyučujícími základní školy zařazují také individuální procvičování učiva s některými žáky. Povinná dokumentace je vedena. Drobné nedostatky zjištěné v zápisních lístcích a v deníku výchovné práce byly v průběhu inspekce odstraněny. Při sledované činnosti se žáci věnovali aktivitám vycházejících z jejich zájmu. Byli klidní, ukázněni se smyslem pro toleranci. Vzájemné vztahy žáků školní družiny a dětí mateřské školy byly velmi dobré.

Česká školní inspekce hodnotí činnost školní družiny jako průměrnou.

Školní jídelna. Má kapacitu 50 jídel. Zabezpečuje stravování pro žáky základní školy, zaměstnance a děti mateřské školy. Zajišťuje také pitný režim. Materiální, prostorové i personální podmínky jsou odpovídající. Výdej jídla se řídí rozvrhem hodin a režimem dne mateřské školy. Dozor při obědě zajišťují pedagogické pracovníce nebo asistentka. Kultura stolování má velmi dobrou úroveň.

Činnost školní jídelny je celkově hodnocena jako velmi dobrá.

Dotazníky pro rodiče. Součástí inspekční činnosti bylo zjištění názorů rodičů na podmínky a průběh vzdělávání v základní i mateřské škole prostřednictvím dotazníků pro rodiče. Jejich vyhodnocením byla zjištěna celková spokojenost naprosté většiny rodičů s jejich činností. Pozitivně hodnotí informační služby pro rodiče, psychohygienické podmínky, úroveň vzájemných vztahů a stravování. Ve volných sděleních rodiče chválí učitelky za vstřícný přístup

k dětem, organizaci mimoškolních aktivit, zajištění odpovídající péče integrovaným dětem. Část rodičů by uvítala zlepšení vybavenosti školy a školní zahrady.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Rozhodnutí Školského úřadu Žďár nad Sázavou o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení ze dne 5. března 1996 čj. 75/96/ZŠ-00,
- povinná dokumentace školy dle § 38a odst. 1 zákona č. 29/1984 Sb. o soustavě základních škol, středních škol a vyšších odborných škol (školský zákon) ve znění pozdějších předpisů,
- povinná dokumentace předškolního zařízení a školní družiny,
- přehled výchovné práce, přehled docházky dětí, zmocnění k odvádění dětí,
- výkaz o mateřské škole podle stavu k 30. září 2001,
- roční plán na rok 2001/2002, vnitřní a vnější řád mateřské školy, režim dne,
- koncepční záměry a plán práce školy na školní rok 2001/2002,
- tematické plány učiva, sešity a žákovské práce,
- inspekční hospitační záznamy.

ZÁVĚR

Škola plní zvolený vzdělávací program, dodržuje učební plán a osnovy. Stanovené výukové cíle odpovídají standardu vzdělávání a je zajištěna kontinuita výuky předmětů mezi jednotlivými ročníky.

Hodnocení kvality vzdělávání vychází z rozboru dvanácti hospitací uskutečněných u všech vyučujících, ze studia žákovských prací a evaluačních materiálů. Sledované hodiny byly hodnoceny jako velmi dobré a průměrné. Výuka probíhala v atmosféře příznivých vztahů mezi žáky a pedagogy i mezi žáky navzájem, společným znakem byla klidná, pracovní atmosféra v hodinách a snaha žáků i vyučujících o dosažení co nejlepších výsledků. Byl uplatňován individuální přístup k žákům. Celkově je kvalita výuky hodnocena jako průměrná.

Pro svůj provoz a výuku má škola potřebné prostory. Zařízení tříd je účelné, vybavení učebnicemi, pomůckami, výpočetní a didaktickou technikou je průměrné. Ve škole je čisto a pořádek, prostředí školy je podnětné a estetické. Většinu hodin týdenního plánu vyučují pedagogičtí pracovníci s požadovanou odbornou a pedagogickou způsobilostí. Psychohygienické zásady jsou v organizaci dne i při výuce dodržovány.

Řízení školy je operativní, je orientováno zejména na základní školu, velkou pozornost věnuje ředitelka školy zlepšování materiálních podmínek výuky a rozvíjení spolupráce s rodiči a zřizovatelem. Vzdělávací program školy je vhodně doplňován nabídkou zájmových, výchovných a vzdělávacích akcí při jejichž přípravě a organizaci spolupracují základní a mateřská škola i školní družina. Organizace školy je funkční, informační a kontrolní činnost se opírá o každodenní kontakt ředitelky se všemi pracovníky a většinou žáků.

Podmínky vzdělávání mají velmi dobrou úroveň.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektor:	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Jiří Novotný	Jiří Novotný
Člen týmu	Mgr. Jiřina Špičková	Jiřina Špičková

Ve Žďáru nad Sázavou dne 30. ledna 2002

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 30. leden 2002

Razítko

Ředitelka školy nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Mgr. Květoslava Bučková – ředitelka základní školy

Květoslava Bučková

.....
podpis

Předmětem inspekce bylo zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů. Dle § 19 odst. 7 téhož zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň
Průměrný	Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň
Pouze vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.

Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Okresní úřad Žďár nad Sázavou, referát školství, Žižkova 1, 591 12 Žďár nad Sázavou	2002-02-15	49/2002
Obecní úřad Křižánky 116, 592 02 Svratka	2002-02-15	48/2002
Rada školy	-----	-----

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
----	-----	Připomínky nebyly podány